

EXPUNERE DE MOTIVE

Alegerile pentru Parlamentul European din anul curent au accentuat o disfuncționalitate administrativă, apărută deja cu câțiva ani în urmă, dar neremediată până în prezent. S-au înregistrat aglomerări la unele dintre secțiile de votare organizate în afara țării, unde există comunități semnificative de cetățeni români cu drept de vot, cu domiciliul sau reședința în străinătate. Aceste aglomerări au dus în final la imposibilitatea exercitării dreptului de vot de către toți cei prezenți la secțiile respective, ca urmare a expirării timpului alocat procesului de votare prevăzut de lege.

Prezenta propunere încearcă să introducă o procedură care să elimine sau măcar să diminueze, în mod semnificativ, disfuncționalitățile de organizare a procesului electoral în secțiile de votare din afara teritoriului României.

Am pornit de la următoarele premise:

- comunități semnificative de cetățeni români cu drept de vot se găsesc preponderent în Republica Moldova și în unele state ale Uniunii Europene;
- numărul cetățenilor români cu drept de vot, care au domiciliu sau reședința în străinătate este estimat la peste 20% din totalul cetățenilor români cu drept de vot;
- procedura de vot trebuie să fie nediscriminatorie și, la situații similare, să aibă reguli similare;
- votul prin corespondență și votul electronic, vehiculate ca posibile soluții alternative, inclusiv în forma deja legiferată, ridică numeroase alte probleme organizatorice și de costuri, raportul dintre costuri și beneficii nefiind unul încurajator; în plus, generează alte probleme de natură organizatorică ce pot fi chiar mai mari decât cele pe care speră să le rezolve, inclusiv privind confidențialitatea și certificarea rezultatelor;
- este posibil ca propunerea să nu ducă la eliminarea tuturor contestărilor și a disfuncționalităților, dar trebuie să fie una echilibrată și conformă cu problemele identificate până în prezent;
- propunerea trebuie să se limiteze la scrutinele care se organizează cu o singură circumscripție electorală, respectiv alegerea Președintelui României și a membrilor Parlamentului European și referendumul național.

Pilonii soluției propuse sunt:

1. Înființarea de secții noi de votare.
2. Instituirea de liste electorale permanente în străinătate.

Pentru ambele elemente, regulile sunt similare celor aplicabile în cazul votului exercitat pe teritoriul României.

Înființarea de secții de votare suplimentare nu constituie o noutate. Această soluție a fost propusă și între cele două tururi de scrutin ale alegerilor prezidențiale din 2014. Ceea ce aduce nou această propunere este dat, pe de o parte, de instituirea de secții suplimentare de votare după regulile aplicabile celor organizate pe teritoriul României - o secție arondată unei comunități compacte de 1.500 - 2.000 cetățeni cu drept de vot, dar, pe de altă parte, de identificarea localurilor fezabile organizării de secții și repartizarea geografică a acestora cu consultarea asociațiilor cetățenilor români și organizațiilor teritoriale ale partidelor politice românești, legal constituite, cu sprijinul autorităților publice și cu respectarea organizării administrativ - teritoriale de pe teritoriul statelor vizate. Simplu, această propunere s-ar sintetiza prin formula «*nu ducem cetățenii la secția de votare, ducem secția de votare la cetățeni*».

Până în prezent, în străinătate, pentru alegerea Președintelui României și a membrilor Parlamentului European, precum și la referendumul național, s-a votat doar pe liste suplimentare completate în secțiile de votare. Se propune introducerea de liste permanente pentru cetățenii români care locuiesc în mod permanent sau semi-permanent în afara teritoriului României - cei cu domiciliul în străinătate (deținători ai unui pașaport care conține mențiunea specifică), resortisanții acestor state care dețin un *card* de rezident (permis de ședere de lungă durată sau similar) emis de autoritatea competentă, personalul reprezentanțelor diplomatice și consulare ale României - ceea ce, pe de o parte diminuează numărul celor care votează pe liste suplimentare, iar pe de altă parte duce la o dimensionare rațională și mai puțin susceptibilă de partizanat politic, a numărului de secții de votare și al cabinelor, ca și a repartizării geografice a secțiilor.

În plus față de cele arătate, consecința firească a aplicării regulilor privind secțiile de votare, în țară secțiile de votare și listele electorale permanente vor fi redimensionate potrivit realității rezultate. Numărul total al alegătorilor români nu s-a modificat semnificativ, dar s-a produs o deplasare importantă de votanți în afara României, nu cu caracter temporar sau incidental, de scurtă durată, ci cu caracter cvasi-permanent. Se impune ca și pentru acești votanți să avem proceduri similare celor aplicate pe teritoriul României.

În cazul celor care se află în străinătate în alte condiții față de cele arătate, votul rămâne cel consacrat, pe liste suplimentare.

În ceea ce privește votul electronic și votul prin corespondență, se poate aprecia că acestea presupun costuri mult mai costisitoare față de prezenta propunere, introducerea de proceduri cu care alegătorii nu sunt familiarizați și accentuarea unor suspiciuni cu privire la corectitudinea rezultatelor. Totodată, securizarea votului, confidențialitatea acestuia și certificarea înregistrării rezultatelor ar fi vulnerabile în fața tentativelor de fraudă. Am ajuns la aceste concluzii studiind unele propuneri legislative făcute în aceste sens, ca și dezbaterile în spațiul public pe această temă. Votul printr-o procedură familiară și similară pentru toți cetățenii este, în această opinie, de preferat oricăror variante cu excepții și derogări multiple.

Având în vedere faptul că o inițiativă similară a mai fost propusă în precedenta legislatură dar fără a face obiectul unei dezbateri și fără o confruntare a argumentelor, motiv pentru care se poate considera justificată reformularea acesteia, cu unele modificări rezultate și din avizul favorabil al Consiliului Legislativ, ca o posibilă abordare alternativă la soluțiile existente în prezent fie consacrate legislativ, fie aflate tot în fază de propunere.

Având în vedere cele expuse, supun atenției, spre dezbateri și aprobare, în procedură de urgență, prezenta propunere legislativă.

Inițiator,

Serban NICOLAE/

senator PSD